

Huomioitavat asiat
päivittäistavarakaupoissa myytävien
käyttö- ja kulutustavaroiden
turvallisuudesta ostoprosessissa

Huomioitavat asiat päivittäistavarakaupoissa myytävien käyttö- ja kulutustavaroiden turvallisuudesta ostoprosessissa

Päivittäistavarakaupan sisäänostajilla on suuri vastuu myyntiin otettavista tuotteista ja niiden turvallisuudesta. Tämä ohje on suunnattu päivittäistavarakaupoissa myytävien käyttö- ja kulutustavaroiden sisäänostajille. Päivittäistavarakauppa vastaa elintarvikkeiden ja muiden jokapäiväisten kuluttajatuotteiden, kuten teknokemian tuotteiden, lelujen, lastenhoitotarvikkeiden, kodin papereiden, lehtien sekä päivittäiskosmetiikan päivittäiskosmetiikan sekä suoraan tai välillisesti elintarvikkeen kanssa kosketuksiin tulevien materiaalien ja tarvikkeiden eli kontaktimateriaalien (esim. astiat, keittiövälineet, keittiön pienkoneet ja kalansavustimet), tarjonnasta. Ohjeessa kerrotaan mitä ostajan ja laadunvarmistajan tulee huomioida käyttö- ja kulutustavaroiden turvallisuudesta. Ohjeessa on otettu huomioon Kuluttajaviraston ja muiden viranomaistahojen kommentit. Ohjetta päivitetään tarvittaessa jonkin edellä mainitun tahon aloitteesta.

Ohjeessa edetään ostoprosessin vaiheiden mukaisesti. Ohje sisältää pääasiat tuoteturvallisuuden varmistamisessa, jokaisen yrityksen on kuitenkin huomioitava käytännön työssä tarkemmat tuoteryhmäkohtaiset vaatimukset ja ajantasainen lainsäädäntö.

Sinun sisäänostajana tulee

- tuntea ajantasainen tuoteturvallisuuslainsäädäntö ja tuoteryhmäkohtaiset määräykset
- tuntea tuoteryhmäkohtaiset standardit
- olla kriittinen ja käyttää tervettä järkeä ostoprosessissa
- ryhtyä tarvittaessa toimenpiteisiin, jos tuotteesta aiheutuu vaaraa kuluttajille

1. Tuotteen ominaisuuksien eli spesifikaatioiden määrittely

Spesifikaatioissa tuotteen ominaisuudet ja koostumus määritellään mahdollisimman tarkasti. Määrittele haluamasi tuotteen spesifikaatio niin, että siinä huomioidaan mm.

- lainsäädäntö (mm. tuoteturvallisuuslainsäädäntö, REACH mm. erityistä huolta aiheuttavat aineet, www.reachneuvonta.fi, elintarvikekontaktimateriaaleja koskeva lainsäädäntö www.mmm.fi/attachments/elo/kontaktimateriaalit/5FlcCtjLq/kontaktimateriaalit.pdf) ja määräysten mukaisuus
- tuotteen ominaisuudet (muoto, koko, rakenne, materiaali ym.)
- mahdolliset raja-arvot kemiallisille pitoisuuksille tuotteissa
- tuotetta koskevat standardit
- vaadittavat pakkausmerkinnät, Suomen lainsäädännön vaatimat myyntipäällys- ja varoitusmerkinnät sekä käyttö- ja hoito-ohjeet suomen ja ruotsin kielellä (Kuluttajaviraston, Turvatekniikan keskuksen ja sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosaston opas Tuotteiden käyttöohjeet ja turvallista käyttöä koskevat merkinnät: http://www.tukes.fi/tiedostot/sahko_ja_hissit/ohjeet/opas_hyva_kayttoohje.pdf sekä kontaktimateriaalit: www.palvelu.fi/evi/files/72_653_256.doc)
- jäljitettävyys esim. tuotteiden eräkoodi
- mahdolliset vaatimuksenmukaisuusvakuutukset (kuten muovisilla elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvilla tarvikkeilla ja keraamisilla elintarvikeastioilla) ja tieto CE-merkinnästä, jos tuote on sellainen, että lainsäädännön mukaan se on CE-merkittävä (esim. lelut ja sähkölaitteet)
- tuotteelle tehtävät testaukset ja raja-arvot

2. Luotettavan tavarantoimittajan kriteerit

- Tarkista tavarantoimittajan taustatiedot, esim. pystyvätkö osoittamaan testaustulokset, että hankittavat tuotteet ovat vaatimusten mukaisia, suosi hyväksi havaittuja/tunnettuja toimijoita, onko ollut aikaisemmin ongelmia tuotteiden turvallisuuden suhteen kyseisien toimijoiden kanssa

3. Tarjouspyyntöjen tekeminen ja saadut tarjoukset

- Tee tarjouspyyntö niin, että se sisältää tuotteen spesifikaatiokuvauksen. Kun saat tarjouspyynnön mukaiset tarjoukset tuotteista, vain ne tuotteet, joiden ominaisuudet täyttävät esitetyt vaatimukset, pääsevät mukaan tarjouskilpailuun.
- Huolehdi, että tarjoukset sisältävät asiakirjat tuotteen sertifioinneista ja standardien mukaisuudesta.
- Tarkasta noudattaako tarjoaja esim. BSC:n tai muiden vastaavien vastuullisesta kaupasta kertovien järjestöjen periaatteita.
- Tarkista RAPEX-ilmoitusjärjestelmän viikkoyhteenvedosta (http://ec.europa.eu/consumers/dyna/rapex/rapex_archives_en.cfm), onko kyseisiä tuotteita vaarallisten tuotteiden joukossa.
- Suhtaudu tuotteiden testaustuloksiin kriittisesti ja tarkasta, että tuotteesta on testattu oikeita ominaisuuksia ja että testaustulokset vastaavat kyseisiä tuotteita. Tuotteet tulee olla testattu luotettavissa ja akkreditoituissa laboratorioissa (lista Suomessa akkreditoituista laboratorioista: www.finas.fi sekä ilmoitetuista laitoksista EU:n

Nando-tietokantaan: <http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/nando>)

Testausraporteissa tulisi kiinnittää huomiota:

- Onko tuote sama kuin tilattava tuote? (väri, materiaali, valmistaja)
- Onko raportti täydellinen? (kaikki sivut tallella, kaikki sivut samasta raportista)
- Milloin testaus on tehty? (tulee olla päivätty lähiaikoina, jotta tosiasiallisesti vastaa tuotannossa olevia tuotteita)
- Mitä testauksia tuotteille on tehty? Ovatko ne oleellisia ja tarpeellisia?
- Testausmenetelmät
- Testauksen tulokset

4. Tuotantolaitoksen auditointi

- Valitun tuotteen tuotantolaitos on hyvä auditoida. Auditoinnin tuotantolaitoksessa voi tehdä esimerkiksi hankintayhtiön edustaja tai jokin ulkopuolinen auditointilaitos.

5. Tuotenäytteet

- Pyydä tarpeen mukaan tarjotuista tuotteista tuotenäytteet ja varmista, että ne vastaavat hankittavaa tuotetta.
- Testaa tarvittaessa tuotteet ja niiden pakkaukset niin, että ne täyttävät niille esitetyt vaatimukset käytönkin jälkeen.

6. Tuotteen valinta

- Turvallisuuskohdat tulee huomioida tuotteen valinnassa.

7. Kun tuotteet saapuvat maahan

- Tuotteet vapautetaan myyntiin vasta kunnes laadunvarmistus on testannut vielä otoksen saapuneista tuotteista.
- Tarkistetaan pakkausmerkinnät ja käyttöohjeet (ks. kohta 1)

8. Seuranta ja mahdolliset ongelmatilanteet

Takaisin veto ja ilmoitusvelvollisuus

- Tieto markkinoilla olevista vaarallisista tuotteista saadaan yleensä omavalvonnan tai kuluttajapalautteen kautta
- Seuraa RAPEX-järjestelmän viikkoyhteenvetoja säännöllisesti. Ryhdy tarvittaviin toimenpiteisiin, jos omassa valikoimassa oleva tuote on todettu vaaralliseksi.
(Kuluttajaviraston ohje Yrittäjän velvollisuudet jos tavara tai palvelu aiheuttaa vaaraa:
<http://www.kuluttajavirasto.fi/Page/75df81bb-0929-4537-8ad3-816dd44c69da.aspx>)
- Hankintavastuulliset noudattavat takaisin veto-ohjeita ja ottavat välittömästi yhteyttä viranomaisiin takaisinvedon yhteydessä.
- Vähittäiskauppa ja maahantuojat ovat lisäksi velvollisia ilmoittamaan tuoteturvallisuusviranomaiselle heti, kun tieto omassa valikoimassa olevasta tuotteen vaarallisuudesta on saatu (Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta 75/2004, 4 §). Ilmoituksessa voi käyttää Kuluttajaviraston lomaketta (<http://www.kuluttajavirasto.fi/Page/638ea434-7420-44e6-af1e-e37213a086d6.aspx>).

Lisätietoja kulutus- ja käyttötavaroiden turvallisuudesta

Kuluttajavirasto

www.kuluttajavirasto.fi/fi-FI/Tuoteturvallisuus/: yleistä tietoa tuoteturvallisuudesta ja toimijan velvoitteista, ohjeita toimijoille (mm. sisäänostajan ja maahantuojan muistilista)

Turvatekniikan keskus

www.tukes.fi/fi/Toimialat/Sahko-ja-hissit/: sähkötarvikkeet

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira

www.valvira.fi/kemikaalit: kemikaalit

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

www.evira.fi: kontaktimateriaalit

Suomen Standardisoimisliitto SFS

www.sfs.fi: standardit ja sertifikaatit

